

FRÅN SKANDIA TILL SKANDIA

HUR SKYDDAR VI FÖRSÄKRINGSTAGARNAS INTRESSE?

Folksams konferens **Ömsesidighet**

Historiska museet, 20 maj 2014

Per Johan Eckerberg, Advokatfirman Vinge

1. Fråga att fundera över

Vilken bolagsform tillvaratar försäkringstagarnas intressen bäst?

- A. **Vinstutdelande försäkringsaktiebolag** – försäkringstagarnas intressen tillvaratas av ett utförligt **försäkringsavtal** och **aktieägarnas** långsiktiga affärsintresse
- B. **Hybridbolag** - försäkringstagarnas intressen tillvaratas av **lagregler** och **aktieägarnas** långsiktiga affärsintresse
- C. **Rena ömsesidiga försäkringsbolag** – försäkringstagarnas intressen tillvaratas av **lagregler** och **försäkringstagarnas** gemensamma intresse

2. Bolagsformens betydelse

Vilka är bolagsformerna ur kapitalskyddssynpunkt?

Vinstutdelande försäkringsaktiebolag

Liv

- SEB Trygg Liv Nya
- Nordea Liv
- SPP Liv
- Handelsbanken Liv
- LF Fondliv

Sak

- LF AB
- If
- Trygg-Hansa
- Moderna

Hybridbolag

= icke vinstutdelande livförsäkringsaktiebolag

Liv

- AMF Pension
- LF Liv
- KPA Liv
- AFA
- Förenade Liv
- Salus Ansvar
- SEB Trygg Liv Gamla

Ömsesidiga försäkringsbolag

Liv

- Folksam Liv
- Skandia Liv
- Alecta
- Bliwa

Sak

- Folksam Sak
- Dinabolagen
- Länsförsäkringsbolagen
- PRI Pensionsgaranti

2. Bolagsformens betydelse

Ägande – risktagande - intresse

	Vinstutdelande försäkrings-aktiebolag	Hybridbolag	Ömsesidiga försäkringsbolag
Vem äger bolaget?	aktieägarna	aktieägarna	försäkringstagarna
Vem svarar för bolagets risk?	aktieägarna	försäkringstagarna	försäkringstagarna
Hur skyddas försäkringstagarens intresse?	Genom <ul style="list-style-type: none">försäkringsavtalet och <ul style="list-style-type: none">aktieägarnas långsiktiga affärsintresse	Genom <ul style="list-style-type: none">lagregler och <ul style="list-style-type: none">aktieägarnas långsiktiga affärsintresse	Genom <ul style="list-style-type: none">lagregler och <ul style="list-style-type: none">försäkringstagarnas gemensamma intresse

3. Samhället (och försäkringsbranschen) har förändrats

	1944	2014
Medellivslängd	60 år	81 - 84 år
Pensionsålder	67 år	61 - 67 år
	} <u>minus</u> 7 år (!)	} <u>plus</u> 14 - 23 år
Totala livpremier	= premierna för brandskada	= 10 ggr premierna för företag + fastighet + hem/villa
Antalet bolag	45 aktiebolag 1250 ömsesidiga bolag	142 aktiebolag 163 ömsesidiga bolag
Liv och sak	Flera bolag är "blandade" och liv finansierar sak	Blandade bolag är förbjudna och liv får inte subventionera sak

Vad var det som hände?

4. 1948 års FRL

Jo, Socialdemokraterna hade en vision om ”*det starka samhället*”

Visionen blev styrande för 1948 års stora reform av försäkringsbranschen

Karin Kock

Sveriges första kvinnliga
statsråd och första kvinnliga
professor i nationalekonomi

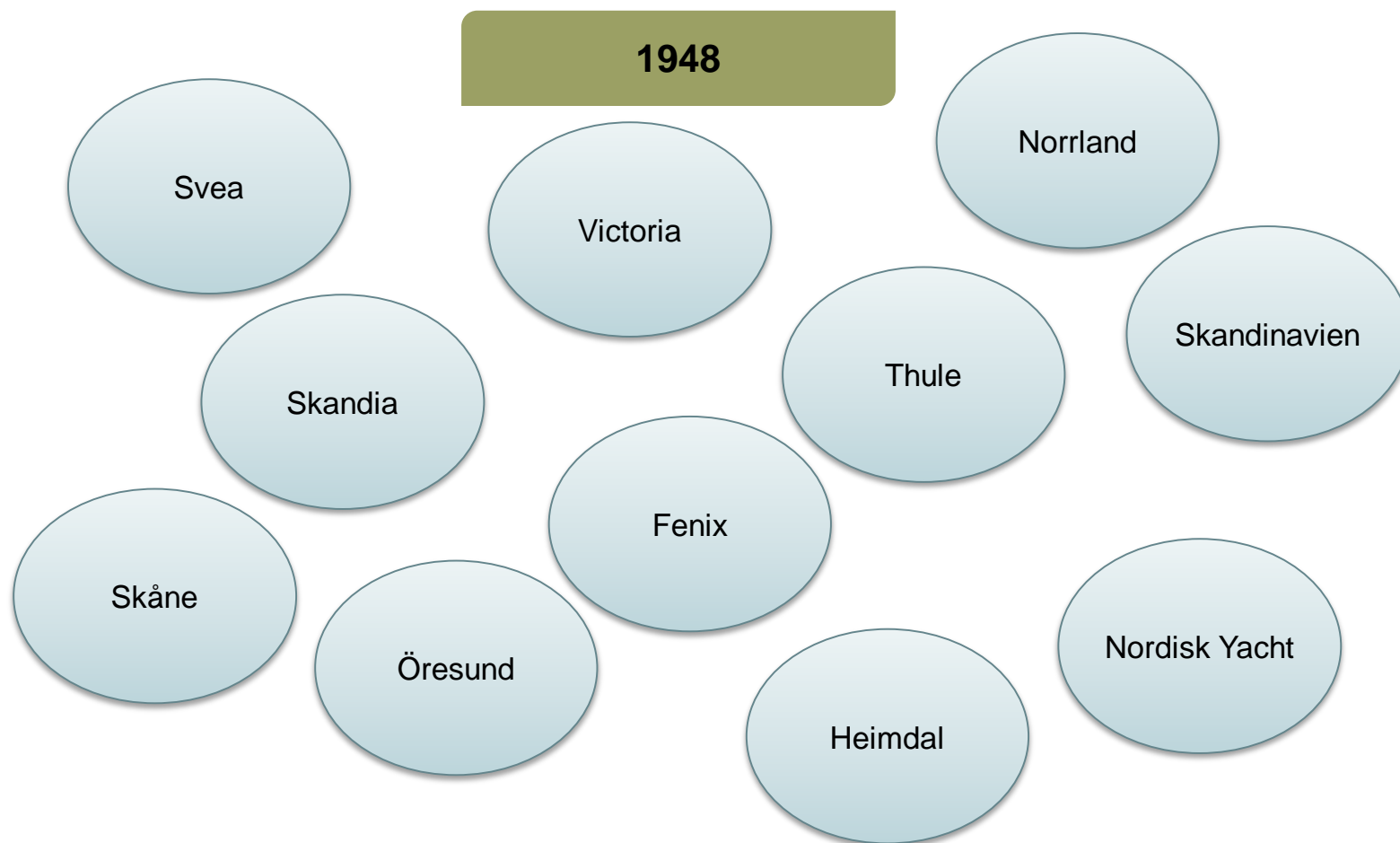
“Mot bakgrund av nuvarande samhällsutveckling ter det sig icke tilltalande att personförsäkring i vidsträckt mening göras till föremål för privatekonomiskt företagsintresse”

- Skälighetsprincipen
 - Villkor, premier och kostnader ska vara skäliga
(= *vinstutdelning är oskäligt, lagregleras dock först 1982*)
- Behovsprincipen
 - Nya bolag får bara bildas om det finns ett behov
(= *etableringsstopp för livförsäkringsaktiebolag*)

(prop. 1948:50 s. 175)

5. Total strukturomvandling av aktiebolagen följde

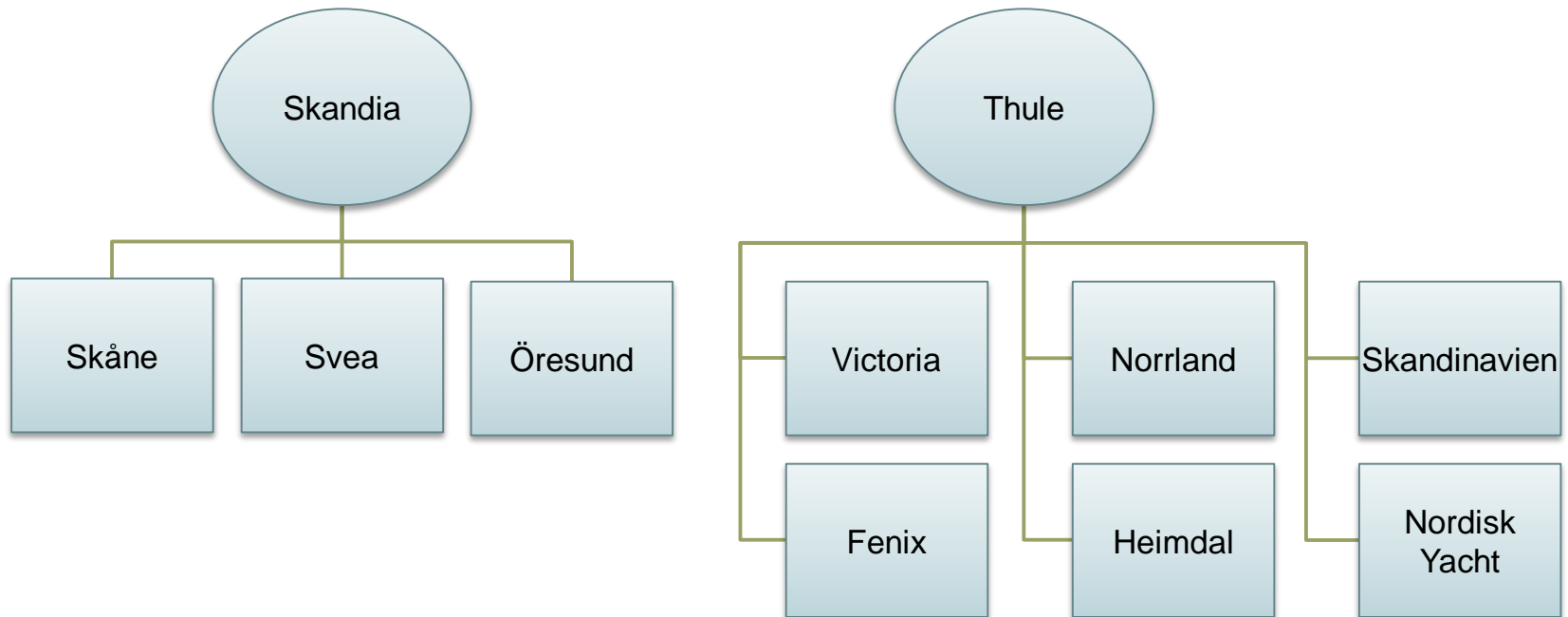
UTGÅNGSPUNKTEN

5. Total strukturomvandling av aktiebolagen (forts)

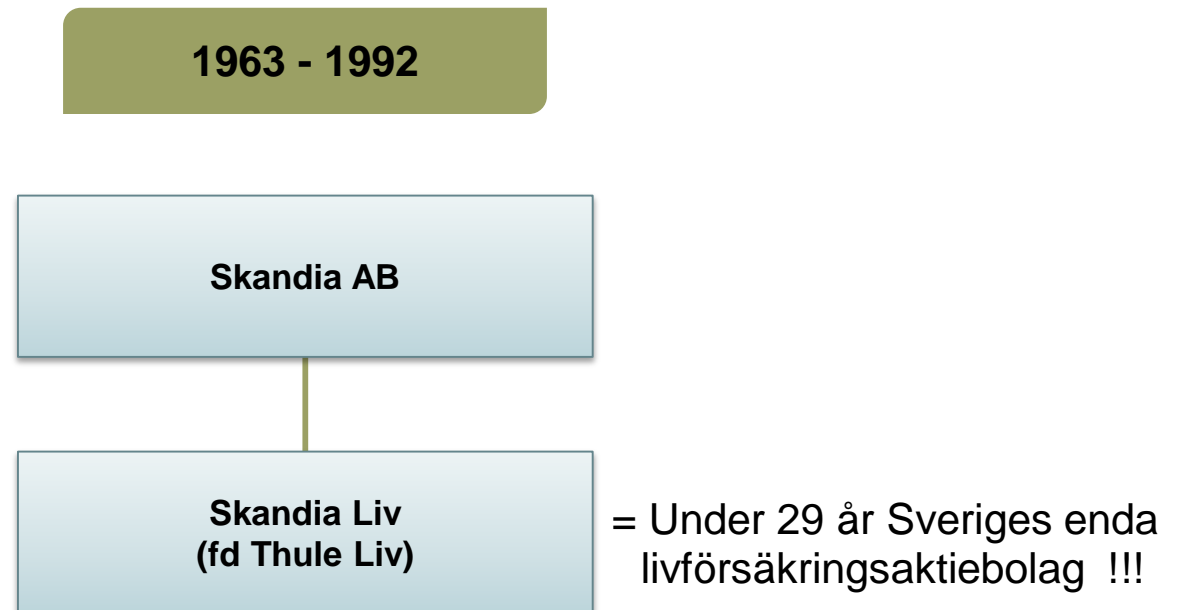
TVÅ BOLAG SLÅSS OM MARKNADEN

1962

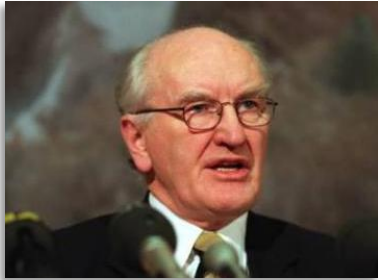

5. Total strukturomvandling av aktiebolagen (forts)

ETT BOLAG GÅR SEGRANDE UR STRIDEN

6. 80-talets avreglering föder "hybridbolagen"

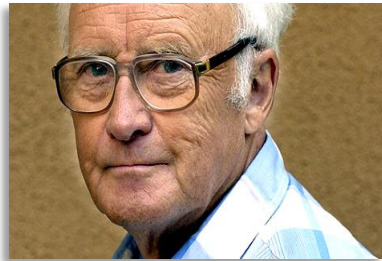

Rolf Wirtén
Ekonomi-
minister
1981-1982

1982 - *Borgarna reglerar*

- Vinstutdelningsförbudet lagregleras
- och det var Skandias fel!

Reglering

**Kjell Olof
Feldt**
Finans-
minister
1983-1990

1985 - *Socialdemokraterna avreglerar*

- Behovsprincipen avskaffas (nya livaktiebolag kan bildas)

Avreglering

1990 - *En mäklare i Sorunda förändrar hela branschen*

- Marknadsöverenskommelsen (MÖ) hävs och
- Mäklarlagen införs

Fri konkurrens

Resultat:

- Livförsäkringsmarknaden blir konkurrensutsatt
- Konkurrensen leder till att nya livförsäkringsaktiebolag bildas
- Problemet är att bolagen inte får dela ut vinst = **hybridbolagen** har fötts

Bo Söderman

7. Marknaden exploderar:

Alla vill göra som Skandia!

1963 - 1992

- Skandia Liv

1992 - 1999

- Skandia Liv
- Handelsbanken Liv (92)
- SPP Liv (94)
- AMF Pension (95)
- KPA Liv (95)
- Salus Ansvar Liv (95)
- SEB Trygg Liv Nya (96)
- AFA (96)
- SEB Trygg Liv Gamla (97)
- KPA Pension (97)
- Förenade Liv (97)
- LF Liv (98)

Men 1999 tog det stopp igen. Vad hände då?

8. 1999 rycker regeringen i nödbromsen

Erik Åsbrink
Sveriges finansminister
1996-1999

1999 års reform:

- Vinstutdelningsförbudet slopas för **nya** livbolag
- Gamla livbolag får **ombildas** till vinstutdelande, men villkoren för ombildning är hårda och prövas av FI

Resultat:

- Efter 1999 bildas bara vinstutdelande livaktiebolag
- Fyra gamla hybridbolag ombildas (men LF Liv får nobben):
 - Handelsbanken Liv
 - SPP Liv
 - Nordea Liv
 - SEB Trygg Liv Nya

Det var i grevens tid!

9. Skandiaaffären exploderar

Skandiaaffären:

Skandia AB binder Skandia Liv i ett långsiktigt kapitalförvaltningsavtal med ett koncernbolag. Därefter överlåter Skandia AB bolaget till DnB för 3,2 miljarder kronor

Orsaken:

- Svag ägarstyrning
- Företagsledningen bestämde allt

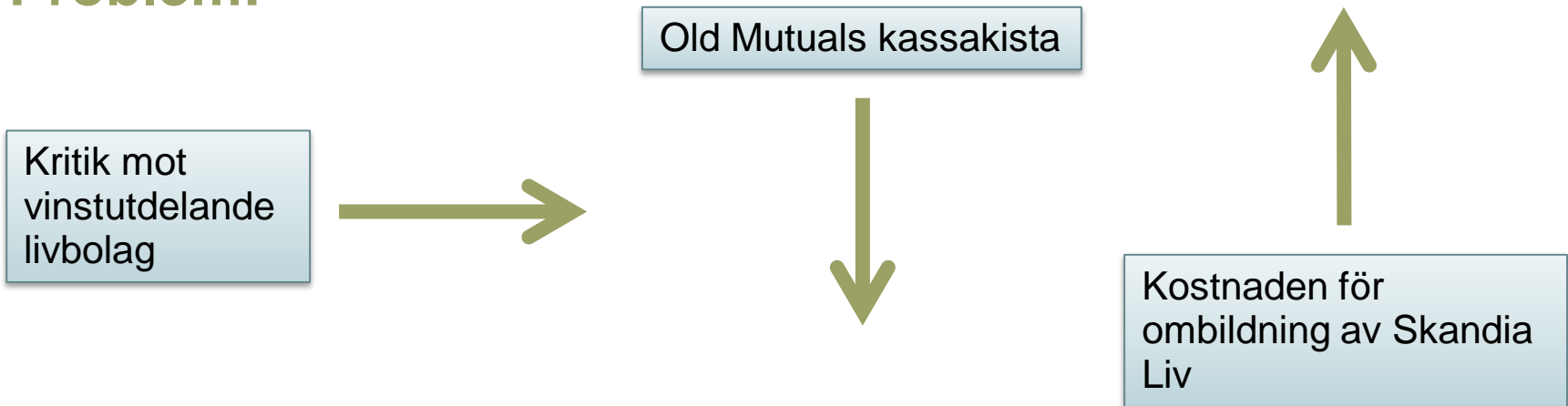

Lars-Eric Petersson
VD Skandia

11. Vad hände med Skandia?

2006: Old Mutual köper ut Skandia AB från börsen med sikte på att ombilda dotterbolaget Skandia Liv till ett vinstutdelande bolag

Problem:

Lösning:

2012: Dotterbolaget Skandia Liv köper moderbolaget Skandia AB från Old Mutual

2013: Skandia Liv ombildas till ett renodlat ömsesidigt bolag med 1.200.000 ägare

11. Vad hände med Skandia? (forts)

Därmed vände Skandia trenden (igen!)

DRIVE

- 2001 – **Handelsbanken Liv** blir vinstutdelande
- 2005 – **SPP Liv** och **Nordea Liv** blir vinstutdelande
- 2007 – **SEB Trygg Liv Nya** blir vinstutdelande

NEUTRAL

- 2008 – **Länsförsäkringar Liv** får avslag på att bli vinstutdelande

REVERSE

- 2013 – **Skandia Liv** blir ett renodlat ömsesidigt försäkringsbolag

11. Vad hände med Skandia? (forts)

Är det något problem med nya, ömsesidiga Skandia?

- “Skandiaaffären” 2002 ansågs ha orsakats av att en **svag ägarstyrning** möjliggjorde att företagsledningen bestämde allt
- I nya Skandia ska 1.200.000 försäkringstagare styra genom att välja representanter, som i sin tur väljer styrelsen
- 1 200 000 ägare är dubbelt så många som i Telia Sonera. Alla ägarna har en röst var. Till Telia Soneras bolagsstämma anmälde sig 400 aktieägare

..... svag ägarstyrning igen? eller risk för en “kupp” och “fel” ägarstyrning?

12. Fråga att fundera över

Vilken bolagsform tillvaratar försäkringstagarnas intressen bäst?

- A. **Vinstutdelande** försäkringsaktiebolag – försäkringstagarnas intressen tillvaratas av ett utförligt **försäkringsavtal** och **aktieägarnas** långsiktiga affärsintresse
- B. **Hybridbolag** - försäkringstagarnas intressen tillvaratas av **lagregler** och **aktieägarnas** långsiktiga affärsintresse
- C. **Rena ömsesidiga försäkringsbolag** – försäkringstagarnas intressen tillvaratas av **lagregler** och **försäkringstagarnas** gemensamma intresse

VINGE